

ՃՆՈՒՆԴՈՎ ԹԲԻԼԻՍԻ

ՄԻՔԱՅԵԼ ԹԱՐԻՎԵՐՂԻԵԿ. ՍՈԼՈՒԿՅՈՒ ԶԱՆՃԱՐԸ

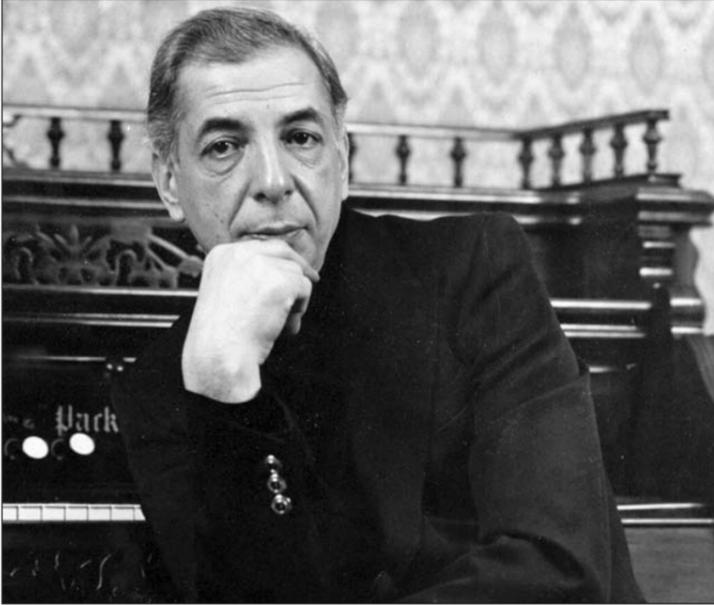
..Նա չէր սիրում ու չէր նշում իր ծննդյան օրերը: Բացառություն կազմեց 1981 թվականի 50-ամյակը, երբ Սուխումիում հանգստանալիս, երգահանը սերֆինգով ծով մտավ՝ հայկական կոնյակը ծեռքին... Օգոստոսի 15-ին հռչակավոր կոմպոզիտոր Միքայել Թարիվերղիեյը կդառնար 91 տարեկան:

«Գարնան տասնյոթ ակնթարթ», «Ճակատագրի հեզմանը կամ բաղնիքի անուշ» ու, այդ երկուսից բացի եւս 130 ֆիլմերի, 100 ռոմանսների, 4 օպերայի եւ 4 բալետի, բազմաթիվ թատերական ներկայացումների ու ռադիոբեմադրությունների երաժշտության հեղինակը, Ռուսաստանի ժողովրդական արտիստը ծնվել էր 1931 թվականին Թբիլիսիում: Ապրում էին Սոլովյակ թաղամասում գտնվող Ինգորովա (Նախկին Չերժինսկի) փողոցի 14 համարի տան երրորդ հարկում: Այդ նույն փողոցի 6 համարում գործում էր «Հայարտունը» (Հայ արվեստի տուն), ուր ելուճուտ էին անում ժամանակի մեծերը, իսկ փողոցի տարբեր համարներում բնակվում էին մեր մտավորականներից շատերը՝ ապագա դիվանագետ Պողոս Ակոպովը, գրողներ Բենիկ Սեյրանյանը, Սուրեն Ավչյանը, Կորյուն Ազրոյանը, նկարիչ Վաղարշակ Էլիբեկյանը...

Միքայելի հայրը՝ Լեւոն Թարիվերղիեյը, Վրաստանի Պետքանկի տնօրենն էր, 30-ականների վերջերին ենթարկվել էր բռնաճնշումների եւ ձերբակալվել, իսկ մայրը՝ Սաթենիկ Հակոբովան, Թբիլիսիի հայտնի մտավորական ընտանիքի դուստր էր, հազիվ խուսափել էր բանտարկությունից: Իր հուշերում կյանքի այս դաժան ընթացքը Թարիվերղիեյը ցավով, միաժամանակ ընդգծված հպարտությամբ էր հիշում. ապագա համեմատելի երգահանը գիշերները՝ որպես բեռնակիր, աշխատել էր երկաթուղային կայարանում, ապա՝ կարտոֆիլի պահեստում... երբեք չընկճվելով ու երբեք կուլ չզգնալով:

Թարիվերղիեյը հաճախել էր Թբիլիսիում ճանաչված 43-րդ արական դպրոցը, որն ավարտել է նաեւ Բուլատ Օկուլցովան եւ, որն, ի դեպ, կառուցվել է բարեգործ Ալեքսանդր Մանթաշյանի նյութական աջակցությամբ: Միքայելը փոքրուց ինքնուրույն ու համառ երեխա էր, նույնիսկ այնքան, որ մեծակ էր գնում մանկապարտեզ: Իսկ, երբ սիրահարվեց իր դաստիարակին ու իմացավ նրա ամուսնության մասին, այլեւս մանկապարտեզ չզգնաց:

Կոմպոզիտորությունը բոլորովին պատահական ընտրեց: Թբիլիսյան հարեւանն իր բնակարանում ռոյալ ուներ: Փոքրիկ Միքայելը հաճախ էր այցելում նրան ու, որքան ուժ ուներ մատները խփելով ռոյալին, զվարճանում: Ի վերջո, այցելություններից «կուշտ» հարեւանը դիմեց Միքայելի ծնողներին խնդրանքով, որ երեխայի համար, եթե ոչ ռոյալ, ապա գոնե դաշնամուր գնեն: Ծնողները գնեցին դաշնամուրը, իսկ 7-ամյա տղան դարձավ Թբիլիսիի կոմպոզիտորիային կից տասնամյա երաժշտական դպրոցի սան: Միքայելը պետք է «տարօրինակ» անվանումներով պիեսներ կատարեր, որոնցից մեկը կոչվում էր «Տիկնիկների հուղարկավորությունը»: Ապագա

դասականին ահավոր զայրացրել էր այս անունը: Ու նա որոշեց ստեղծել իր սեփական պիեսը... Առաջին հոնորարը ստացավ 1949 թվականին, 18 տարեկան հասակում, երբ գրեց երկու բալետային հատված, որոնք անմիջապես բեմադրվեցին Թբիլիսիի Ջաքարիա Փալիաշվիլու անվան օպերայի եւ բալետի թատրոնում: Առաջին հոնորարով Միքայելը գնեց Թբիլիսիում այդ տարիներին շատ մոդայիկ համարվող շյապաներից մեկը:

...Միքայելի մանկությունն ու պատանեկությունը կապվեցին Թբիլիսիի, հասունությունն ու հռչակը՝ Երեւանի ու Մոսկվայի հետ: Դեռ ավարտեց Թբիլիսիի կոմպոզիտորիային կից երաժշտական տասնամյա դպրոցը, հետո մոտ երկու տարի սովորեց Երեւանի պետական կոմպոզիտորիայում, ապա տեղափոխվեց Մոսկվա եւ 1957 թվականին ավարտեց Մոսկվայի Գնեսինների անվան երաժշտական-մանկավարժական ինստիտուտի (այժմ՝ Ռուսաստանի երաժշտական ակադեմիա) ստեղծագործական բաժինը՝ աշխարհահռչակ կոմպոզիտոր Արամ Խաչատրյանի դասարանում:

Մոսկվայի երաժշտական ակադեմիա ընդունվելը հետաքրքիր նախապատմություն ունեցավ. Միքայելը 18 տարեկան էր, երբ քիչ էր մնում ամուսնանալ Արամ Խաչատրյանի եղբոր աղջկա հետ: Անգամ նշանադրության մասին հայտարարվեց, սակայն ավելի ուշ պարզվեց, որ, երբ բացակայել էր Մոսկվայից, իր հարսնացուն ժամադրվել էր մեկ այլ երիտասարդի հետ: Միքայելը չէր կարո-

ղացել ներել, ու նրանք բաժանվել էին: Տարիներ անց, երբ Թարիվերղիեյը եկավ «Գնեսինկա» ընդունելության քննությունների, նրան դիմավորեց խստապահանջ Արամ Խաչատրյանը եւ զայրացած հարցրեց, թե ինչ «երեսով» է ներկայացել:

- Գնահատեք ըստ արժանվույն,- պատասխանեց Միքայելը: Մրցակցությունը շատ լուրջ էր՝ մեկ տեղին հավակնում էր 7 հոգի: Թարիվերղիեյը միակն էր, ով նույնիսկ 5-ին գումարած ստացավ ու դրանից հետո դարձավ Արամ Խաչատրյանի ոչ միայն սիրելի աշակերտը, այլեւ ամենամոտ ընկերը...

Թարիվերղիեյը, առհասարակ, շատ հետաքրքիր մարդ էր՝ լինելով հռչակավոր երգահան, նա զբաղվում էր պրոֆեսիոնալ լուսանկարչությամբ, հաճախում բռնցքամարտի, ծիրառավարան, հեծանվավազքի, ավտոռալիի, իսկ պատանեկության տարիներին նույնիսկ Վրաստանի լողի հավաքականի անդամ էր, սպորտի վարպետության թեկնածու, տիրապետում էր վինդսերֆինգի: Միքայելը տասնութ միջազգային մրցանակների, այդ թվում՝ ԽՍՀՄ Պետական, Ռուսաստանի կինեմատոգրաֆիայի «Նիկա» եռակի, Ամերիկյան երաժշտական ակադեմիայի մրցանակակիր էր:

...Նրա կյանքում կանայք շատ էին. Միշտ փնտրում էր հարմարավետություն ու հանգստություն, իսկ սիրելիները նման էին հրաբուխների: Բարեբախտա-

բար, վերջապես գտավ այն կնոջը, ում փնտրում եւ սպասում էր ամբողջ կյանքում: Վերա Թարիվերղիեյան, Միքայել Թարիվերղիեյի երրորդ կինն էր ու, հավանաբար, միակ իսկական սերը: Ամուսնու մահից հետո ու մինչ օրս նա Թարիվերղիեյի անվան բարեգործական հիմնադրամի նախագահն է, Միքայել Թարիվերղիեյի անվան երգեհոնահարմների մրցույթի գեղարվեստական տնօրենը: Թարիվերղիեյի որդին (առաջին ամուսնությունից)՝ Կարենը, մայր է, Աֆղանական պատերազմի մասնակից, պարզեստորվել է Կարմիր դրոշի եւ երկու Կարմիր աստղի շքանշաններով ու մեդալներով:

Միքայել Թարիվերղիեյը հավերժացավ ընդամենը 64 տարեկան հասակում, Սոչիում հանգստանալիս:

Այսօր Մոսկվայում, Ուսիչեի փողոցի այն բնակարանում, ուր ապրել է երգահանը փակցված է եռալեզու հուշատախտակ՝ ռուսերեն, հայերեն եւ վրացերեն: Նման հուշատախտակը զարդարում է նաեւ Թարիվերղիեյի թբիլիսյան տան Ինգորովա 14 համարի շքանշանը:

...Մեծերը չեն մահանում, նրանք հավերժանում են, քանի որ ֆիզիկականից հետո, սկսում է ապրել հոգեւոր արժեքը, այս պարագայում՝ Թարիվերղիեյան մեղեդին:

Շնորհավոր, Մաեստրո...

Պատրաստեց՝ ԳԱՅԱՆԵ ԲՈՍՄԱՆՅԱՆԸ

ՇՆՈՐՉԱՆԴԵՍ

ՆՈՐ ԳԻՐՔ-ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ՝ ՀԻՆ ԹԻՖԼԻՍԻ ՄԱՍԻՆ

Էդուարդ Բաբայան

Օգոստոսի 25-ին Թբիլիսիի «Թունանյանի տուն» մշակութային կենտրոնում կայացավ երեւանցի Էդուարդ Բաբայանի «Հին Թիֆլիսի հայկական հետքերով» գիրք-ուղեցույցի շնորհանդեսը, որը կազմակերպել էր «Միասին» հասարակական կազմակերպության ղեկավար Լեւոն Չիդիյանը: Ներկա էին գրքի հեղինակ Էդուարդ Բաբայանը, Վրաստանում Հայաստանի դեսպանատան, վիրահայ մտավորականության ներկայացուցիչներ: Այստեղ էր նաեւ հեղինակի հետ ժամանած հայ ազգագրական երգարվեստի անվանիներից Էդուարդ Դարբինյանը, ով նաեւ ուղեցույցի առաջաբանի հեղինակներից է:

Ուղեցույցը հայերենով է, տպագրվել է 2021թ. Երեւանի «Տիգրան Մեծ» հրատարակչությունում ընդամենը 200 տպագրանակով՝ ենթակա չլինելով վաճառքի: Գրքույկում շարադրված է 140 շենք-շինություն-կառույցների ընդգրկուն պատմությունը, լուսանկարները եւ, որ ամենակարեւորն է, առանձին ցուցակով ու կից քարտեզով, որի մատչելիությունը հնարավորություն է տալիս ինքնուրույն կազմել սեփական երթուղին:

Հեղինակ Էդուարդ Բաբայանը մասնագիտությամբ իրավաբան է: Խոստովանում է, որ սա գիրք-ուղեցույց կազմելու իր առաջին փորձն է, որ Թբիլիսին սիրել է առաջին հայացքից ու գրավվել քաղաքի գույների ներկայանակով, որի առանձնացող գույնը նրան տարել է դեպի «հայկական հետքը»:

- Ընտանիքիս անդամների հորդորով ու

ՄԱՐԻԱՄ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

ՇԵՂԻՆԱԿԱՅԻՆ ԵՐԳԵՐ ԵՐԵՎԱՆՅՈՒ ՎԱՍԹԱՆԳ ԶԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆԻ ԵՎ ԹԲԻԼԻՍՅՈՒ ՎԱՍԹԱՆԳ ԱՐՈՇԻՉԵԻ ԿԱՏԱՐՄԱՍԲ

Թբիլիսիում էր գտնվում Civil Art կազմակերպության տնօրեն, հանրահայտ հեղինակ-կատարող Վախթանգ Հարությունյանը:

Վախթանգ Հարությունյան

Նա արժանի հարգանքի է հասել ոչ միայն իր երգերի երաժշտական-բանաստեղծական բարձր մակարդակի, այլեւ Սեւանա լճի ափին նրա ղեկավարությամբ անցկացված երգի փառատոների համար:

Վրաստանի մայրաքաղաքում Վախթանգ Հարությունյանը հարգանքի տուրք մատուցեց իր գործընկեր ու բարեկամ, հայտնի հեղինակ-կատարող վաղամեռիկ Նիկոլոզ Ջինճարածին, ով մեկ այլ հեղինակ-կատարող Վախթանգ Արոշիճեի հետ շատ անգամ մասնակցել է Սեւանա լճի ափին անցկացվող փառատոնին:

Թբիլիսիում, «Շրջանցիկ նրբանցք» կոչվող սիրողական թատրոնում կայացավ թբիլիսցիների հանդիպումը Վախթանգ Հարությունյանի հետ: Ներկայների թվում էր թբիլիսյան հայտնի հեղինակ-կատարող Վախթանգ Արոշիճեյն, Թբիլիսիում գտնվող նրա բեռնազուս գործընկեր Յուրի Նեստերենկոն, երգչուհի Նազի Սարջվելաձեն, «Վրաստան» թերթի գլխավոր խմբա-

գիտ Վան Բայբուրջյանը, բանաստեղծ Թինաթին Գեղիան, եզրի ռուսալեզու բանաստեղծ Էդուարդ Խալոնը, Երեւանցի լրագրող Արամ Գարեգինյանը, Վրաստանում բելառուսների համայնքի նախագահ Ալեքսեյ Բախտլիցինը...

Բացելով հանդիպումը՝ «Շրջանցիկ նրբանցքի» ղեկավար Արտյոմ Կիրակոզովը ողջունեց հյուրերին, դիմելով Վախթանգ Հարությունյանին, ցանկություն հայտնեց, որ նման հանդիպումները, երիտասարդ կատարողների մասնակցությամբ կրեն պարբերական բնույթ:

Միջոցառմանը իրենց հեղինակած երգերով հանդես եկան Վախթանգ Հարությունյանն ու Վախթանգ Արոշիճեյն:

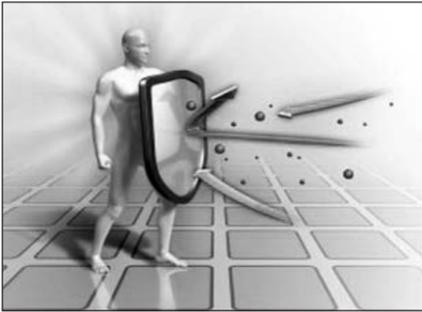
ԱՐՏԵՍ ԳՐԻԳՈՐԵՆՑ

ՀԱՐՑ - ՊԱՏՎԱՍԽԱՆ ԱՅԼԱԶԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐ

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ

ԳԻՏԵՊ. ԱՐԳՅՈՔ...

ԻՍՈՒՆԻՏԵՏՆ ՕՐԳԱՆԻԶՄԻ ՊԱՇՏՊԱՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ԱՄԲՈՂՋՈՒԹՅՈՒՆՆ Է

Հատկապես կորուսված իրազեկության համակարգի շրջանում, ինունհիստորյակ մասին շարժումները: Այդպիսով, մարդկային կյանքը շարժվում է, ուստի կյանքը, որ անդրադարձնալիք այդ հասկացության գիտական բնորոշմանը:

Նիստոմիսնայի մունիցիպալիտետ

Մեր օրգանիզմի պաշտպանական միջոցների ամբողջությունը կոչվում է իմունիտետ: Առաջին պաշտպանը մաշկն է, որը թույլ չի տալիս բազմաթիվ մանրէներին թափանցել մեր օրգանիզմ: Սակայն, եթե մանրէները կարողանան են հաղթահարել մաշկի արգելքը եւ մուտք գործել մեր օրգանիզմ, գործի է անցնում իմունային համակարգը:

Կարգի մեջ: Այդ օրգաններից են նշիկները, ավշային անոթներն ու հանգույցները, լյարդը, փայծաղը, ուրցագեղձը եւ այլն: Դրանցում արտադրվում են մանրէների դեմ պայքարի հակամարմիններ՝ սպիտակուցներ, որոնք ոչնչացնում են մանրէները:

Վնասակար մանրէներին առաջինը հարվածում են մակրոֆագները: Նրանք կարողանում են կեղծ ոտիկներ առաջացնել, որոնք օգնությամբ որսում են մանրէն, կուլ տալիս եւ ներսում քայքայում:

Մի շարք օրգաններ մասնագիտացած են պաշտպանական գործառույթներում եւ մտնում են իմունային համա-

ԴԵՂ ՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼՈՒՑ ԱՈՒՋ...

Երբեւէ չօգտագործած դեղամիջոցով բուժում սկսելուց առաջ, ճիշտ կլինի այն փորձարկել: Դրա համար դեղի չնչին քանակով պետք է ենթամաշկային կամ ներմաշկային ներարկում կատարել: Դա պետք է անել այն հատվածում, որտեղ խոշոր երակներ չկան: Ներարկման հատվածը զննել նախ՝ ներարկումից 15 րոպե, ապա՝ 1 ժամ անց: Ալերգիկ ամենաուշ արձագանքը լինում է 24 ժամից հետո: Ալերգիայի առկա-

յության դեպքում, մաշկը կարծրում է, այտուցվում են քոր գալիս: Այդպիսի նշանների դեպքում, տվյալ դեղամիջոցը ձեռք հակացուցված է: Գոյություն ունի նաեւ ընդհանուր ազդեցություն: Դա արտահայտվում է դեմքի, ականջների այտուցվածությամբ, կարմրածությամբ եւ շնչառության դժվարությամբ: Նման դեպքում, անհապաղ պետք է դիմե՞րդու, սուպրաստին կամ հակազիստամինային մեկ այլ դեղամիջոց ներարկել:

ՀԵՏԱՔՐՔԻՐ Է

ՏԱՐԻՔՈՎ ՊԱՅՄԱՆԱՎՈՐՎԱԾ ՓՈԽՎՈՒՄ ԵՆ ԱՆԵՎ ՄԱՐԴՈՒ ՀԱՍԱԿԸ

Բոլորիս հայրն է, որ ծնվելու պահից մինչեւ որոշակի տարիք մարդու հասակը ավելանում է Ցանկալի է իմանալ, թե մինչեւ ո՞ր տարիքն է հասակը ավելանում եւ ո՞ր տարիքից հետո է սկսում նվազել: Բ. ՍՈՒՔԻԱՍՅԱՆ

ԲՈՂՈՒՄ

Իրոք, ծնվելու պահից մինչեւ որոշակի տարիք, գիտնականների պնդմամբ, մինչեւ 40 տարեկանը մարդու հասակն աճում է: 40-ին հասակի աճը որոշակիորեն կանգ է առնում, ապա սկսվում է ետընթացը:

Իհարկուք, կրճատվում է 3-4 սնով, իսկ կնոջ հասակը՝ 5 սնով: Կան նաեւ որոշ հիվանդություններ, որոնք հանգեցնում են հասակի կարճացման:

Մինչեւ 40 տարեկան մարդու հասակը, սովորաբար, չի փոխվում: 40 տարեկանից հետո, ամեն տարի հասակը կարճանում է մոտ 0,5 սնով: Դա տեղի է ունենում հիմնականում ողնաշարի սկավառակների մաշվածքի հետեւանքով, սկավառակները կորցնում են առաձգականությունն ու նստում: Քանի որ տղամարդկանց ոսկորներն ավելի ամուր են, նրանց հասակն ավելի քիչ է տուժում: 70 տարեկանում տղամարդու

հասակը կրճատվում է 3-4 սնով, իսկ կնոջ հասակը՝ 5 սնով: Կան նաեւ որոշ հիվանդություններ, որոնք հանգեցնում են հասակի կարճացման: Բացի դրանից, մարդու հասակը փոխվում է նաեւ օրվա ընթացքում: Առավոտյան հասակը 1-2 սնով ավելի բարձր է, քան երեկոյան: Դա տեղի է ունենում այն պատճառով, որ օրվա ընթացքում ոտքի վրա եղած մարդու ողնաշարի սկավառակները նստում են, իսկ գիշերվա ընթացքում վերականգնվում է նախնական դիրքը: Մեծ ծանրաբեռնվածության դեպքում, հասակի տարբերությունը առավոտյան եւ երեկոյան կարող է լինել մինչեւ 3 սն:

ՀԵՏԱՔՐՔԻՐ ՓԱՍՏԵՐ ՀԱՄԱՑԱՆՑԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

Աշխարհում գրեթե ամեն ինչ թվային է դարձել: ՀԱՄԱՑԱՆՑԻ (ինտերնետ) շնորհիվ: Մենք արդեն ընդունում ենք պատկերացում մեր կյանքն առանց ՀԱՄԱՑԱՆՑԻ: Լինի տանը, աշխատավայրում, փողոցում, թե սրճարանում, այն մեզ օդ ու ջրի պես անհրաժեշտ է: Անվերջ տեղեկատվություն, շփում, աշխատանք, խորհրդատվություն, առևտուր, անգամ ճանապարհորդություն, այս ամենը կարող է մեզ հասանելի դառնալ 1 քլիքով, շնորհիվ ամենագոր համացանցի: Այս ամենով հանդերձ, շատ քիչ բան գիտենք համացանցի մասին: Ստորև ձեր ուշադրության ենք ներկայացնում մի քանի ուշագրավ փաստեր համացանցի վերաբերյալ, ինչը, կարծում ենք, որոշակիորեն կլրացնի այդ համատարած երևույթի մասին գիտելիքների պակասը:

1. Համացանցն ունի շուրջ 4,9 մլրդ ակտիվ օգտատեր: Այո՛, նա իսկապես գրեթե ամենուր է: 2021 թվականի տվյալներով, աշխարհում համացանցից օգտվողների թիվը հասնում է շուրջ 5 միլիարդի: Փաստորեն, դեռ կան մարդիկ, ովքեր դեռևս չեն օգտվել համացանցից: Հետաքրքիր է՝ ինչպիսի՞ն է նրանց կյանքը:

2. Համացանցից օգտվողների թվում բջջայինն առաջատարն է:

րեան է: Համացանցն ընդհանրապես հասանելի չէ Հյուսիսային Կորեայում: Միայն որոշ բարձրաստիճան պաշտոնյաների է թույլատրվում մուտք գործել համաշխարհային Ինտերնետ ցանց: Այլ քաղաքացիներ կարող են մուտք գործել միայն երկրի ներքին intranet, որը կոչվում է Kwangmyong:

3. Համացանցում գործում է ավելի քան 1,86 մլրդ կայք:

8. Ամենաարագ համացանցը Սինգապուրում է: Սինգապուրը այստեղ նույնպես աչքի է ընկնում իր առաջադիմությամբ: Այստեղ մարդիկ օգտվում են ամենաարագ ֆիքսված լայնաշերտ կապից՝ 213,18 Մբ/վ ներբեռնում:

4. Համացանցի լեզուն անգլերենն է: Համացանցի ավելի քան 25,3 տոկոսը անգլերենն է զբաղեցնում, 1,8 տոկոսը չինարենը, իսկ 8 տոկոսը՝ իսպաներենը:

9. Առաջին կայքը Symbolics.com-ն էր: 1985 թվականի մարտի 15-ին գրանցվեց աշխարհում առաջին դոմենը՝ symbolics.com, որը մինչ այժմ գործում է: 10. Google-ը ակնհայտ առաջատար որոնողական համակարգն է: Ինտերնետ օգտատերերի 92,17%-ն օգտվում է Google որոնողական համակարգից, որոնք թիվը գերազանցում է կազմում է ավելի քան 4,2 միլիարդը:

5. Միակ երկիրը, որ մերժել է համացանցը՝ Հյուսիսային Կորեան է:

6. Դանիան, Իսլանդիան, Արաբական Միացյալ Եմիրությունները (ԱՄԵ), Քուվեյթը եւ Քաթարն այս հարցում առաջատարներ են:

7. Chrome բրաուզերը ֆավորիտն է: Chrome վեբ բրաուզերն ամ-

Ի տարբերություն Հյուսիսային Կորեայի, Դանիայում, Իսլանդիայում, ԱՄԵ-ում, Քուվեյթում եւ Քաթարում բնակչության 98-99 տոկոսը օգտվում է համացանցից: Այս երկրներն ունեն համացանցի ներթափանցման ամենաբարձր ցուցանիշն աշխարհում:

ՄԱՆՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ՝ ՍԹՐԵՍԻՑ

Եթե անսպասելի հայտնվել եք սթրեսային իրավիճակում, անհրաժեշտ է կամքի ուժ դրսևորել եւ հաղթահարել առաջին ակիքները: Դրա համար օգտակար կլինեն հետևյալ միջոցները:

Հակասթրեսային շնչառություն: Դանդաղ թթվ խոր շնչեք, մեկ վայրկյան դադարեցրեք շնչառությունը, որից հետո շատ դանդաղ արտաշնչեք: Սա հանգստացնող շնչառություն է: Փորձեք պատկերացնել, որ յուրաքանչյուր շնչով դուք մասնակի

ԹԵՎԱՎՈՐ ՄՏՔԵՐ

- Իմաստունի մահը մահ է առանց մահվան արարափի: ԱՐԻՍՏՈՖԱՆՍ
Առանց պայքարի քաջությունն էլ է խամրում: ՑԻՑԵՐՈՆ
Սովորաբար իմաստությունը նրանում էր, որ նա չէր կարծում, թե գիտի այն, ինչը չգիտեր: ՊԼԱՏՈՆ
Կրթությունը ազատության ոսկե դուռը բացելու բանալին է: ՋՈՐՉ ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ
Մարդու համար աշխարհում չկա ավելի հետաքրքիր բան, քան մարդիկ: Վ. ՀՈՒԲԵՐԼԻԱ
Ով այնքան խուլ է, որ նույնիսկ ընկերոջից չի ցանկանում լսել ճշմարտությունը, անհուսալի մարդ է: Ջ. ՊՍՏՈՆ-ՎՍԿԻ
Ոմանց հետ առնվելիս՝ ժամանակ ես կորցնում, իսկ ոմանց հետ՝ կորցնում ես ժամանակի զգացումը: Ա. ԷՅՆՇԵՅՆ
Ով չի կարողանում խնայել քիչը, նա չի կարող նաեւ պահել շատը: Ա. ՀԱԿՈՐՅԱՆ
«Վրաստանի» ընթերցող Ախալքալաքիի մունիցիպալիտետ, Գ. Մաջադիա

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՅԱԽ. Փաստեր, իրադարձություններ

«ՎՐԱՍՏԱՆԻ», ԱՐՄԵՆԳՐԵՍԻ, ԴԱՆԱՐՄԵՆԻԱՆԻ ԵՎ ԿԱՎԱԶԳՐԵՍԻ ՆՅՈՒԹԵՐՈՎ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ ՄԱՍՆԱԿՑԵՑ ԵՎՐԱՍԻԱԿԱՆ ՄԻՋԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ՆԵՂ ԿԱԶՄՈՎ ՆԻՍՏԻՆ

Օգոստոսի 25-ին Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինյանը Դրոզդատանի Չոլպոն-Ատա քաղաքում մասնակցեց եվրասիական միջկառավարական խորհրդի նեղ կազմով նիստին:

Նիստում եվրասիական տնտեսական միության երկրների վարչապետները քննարկեցին ներքին շուկայի ամրապնդմանը, տրանսպորտային ենթակառուցվածքների զարգացմանը, մաքսային սակագների կարգավորումներին, թվային օրակարգի եւ այլ ոլորտներում համագործակցությանը վերաբերող հարցեր: Միջկառավարական խորհրդի ընդլայնված կազմով նիստը անցկացվեց օգոստոսի 26-ին: Նիստում քննարկվեցին Միության

շրջանակում գազի ընդհանուր շուկայի ձեւավորմանը, արդյունաբերական կոռուպցիայի ֆինանսավորմանը, տրանսպորտային ինտեգրացիոն նախագծերի զարգացմանը, ակտիվորումներին եւ էլեկտրոնային առևտրի հարկային վարչարարության առանձին ասպեկտներին վերաբերող հարցեր:

Ընդունվեց որոշում եվրասիական միջկառավարական խորհրդի հաջորդ նիստն անցկացնել հոկտեմբերին՝ Երեւանում:

32 ՏԱՐԻ՝ ԱՆԿԱՏՈՒԹՅԱՆ ՀՈՉԱԿԱԳՐԻ ԸՆԴՈՒՆՈՒՄԻՑ ԶԵՏՈ

(Սկիզբը՝ 1-ին էջում)

«Եվ այսօր, ինչպես եւ երեք տասնամյակ առաջ, մենք հավաքական ջանքով պետք է պատրաստ լինենք դիմագրավել ու հաղթահարել մեր հայրենիքի առջեւ ծառայած բոլոր փորձությունները՝ որպես ուղեցույց եւ հավատամք ունենալով Անկախության հռչակագիրն ու Անկախության գաղափարը»,-

ասված է Հայաստանի նախագահի շնորհավորական ուղեձևում: Անկախության հռչակագրի օրվա կապակցությամբ, իր շնորհավորական ուղեձևում Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինյանը նշում է, որ 1990 թվականի օգոստոսի 23-ին դրվեց անկախ Հայաստանի հաստատման գործընթացի սկիզբը: - Մեկնարկած այդ գոր-

ծընթացը դե յուրե ավարտվեց 1991 թվականի սեպտեմբերի 21-ի անկախության հանրաքվեով եւ միջազգային հանրության կողմից Հայաստանի Հանրապետության ճանաչմամբ: Դե ֆակտո այդ գործընթացը չի ավարտվել մինչեւ օրս, ոչ թե այն պատճառով, որ անկախություն չուներ, այլ այն պատճառով, որ անկախությունը նման է առող-

ջության, որն ունենալով նույնիսկ այն պահպանելու համար հոգ պիտի տանես ամեն օր,- նշում է վարչապետը եւ հավելում, որ Կառավարությունն ամեն օր պայքարում է Հայաստանի Հանրապետության անկախության համար: Դեռեւս արդ, ունենք Անկախություն, կունենանք Անկախություն»,- ասված է վարչապետի շնորհավորական ուղեձևում:

ՄԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 1-ԻՑ ԿԱՎԵԼԱՆԱՆ ԿԵՆՍԱԹՈՇԱԿՆԵՐՆ ՈՒ ՆՊԱՏՆԵՐԸ

2022 թվականի սեպտեմբերի 1-ից Հայաստանում կբարձրանա կենսաթոշակի եւ նպաստի չափը: Համապատասխան նախագիծը ներկայացվել է Հայաստանի կառավարությանը:

Ըստ նախագծի, աշխատանքային կենսաթոշակի չափը՝ 21 000 դրամ (18 000 դրամի փոխարեն), զինվորական կենսաթոշակի չափը՝ 20 000 դրամ (18 000 դրամի փոխարեն), նվազագույն կենսաթոշակի չափը՝ 30 500 դրամ (28 600 դրամի փոխարեն), պարտադիր ժամկետային զինվորական ծառայության շարքային կազմի զինծառայողի հաշմանդամության զինվորական կենսաթոշակի չափերը, ընդ որում՝ առաջին խմբի հաշմանդամին համար՝ 45 000 դրամ (43 000 դրամի փոխարեն), երկրորդ խմբի հաշմանդամին համար՝ 35 000 դրամ (33 000 դրամի փոխարեն), երրորդ խմ-

բի հաշմանդամին համար՝ 32 000 դրամ (30 000 դրամի փոխարեն): Պարտադիր ժամկետային զինվորական ծառայության շարքային կազմի մահացած (զոհված) զինծառայողի ընտանիքի անդամի կերակրողին կորցնելու դեպքում, զինվորական կենսաթոշակի չափը՝ 32 000 դրամ (30 000 դրամի փոխարեն): Արդյունքում ակնկալվում է, որ աշխատանքային կենսաթոշակի միջին ամսական չափը կավելանա շուրջ 3 100 դրամով կամ 7,1 տոկոսով, զինվորական կենսաթոշակները՝ 5 200 դրամով կամ 6,8 տոկոսով: Առաջարկվում է բարձրացնել նաեւ

ծերության, հաշմանդամության եւ կերակրողին կորցնելու դեպքում նպաստների չափերը՝ դրանք սահմանելով 30 500 դրամ (28 600 դրամի փոխարեն), իսկ հաշմանդամ ճանաչված անձի համար՝ 39 000 դրամ (37 000 դրամի փոխարեն): «Կենսաթոշակի եւ նպաստի բարձրացումը, որը պետք է իրականացվեր 2023 թվականի հունվարի 1-ից, որոշեցինք իրականացնել 2022 թվականի սեպտեմբերի 1-ից: Բազային կենսաթոշակը ավելանում է 17 տոկոսով, իսկ կենսաթոշակի միջին բարձրացումը՝ 7 տոկոսով: Ուզում ենք ասել, որ մյուս տարվա հուլիսի 1-ի կենսաթոշակի եւ նպաստի բարձրացումը շարունակվում է մնալ ու ժի մեջ»,- նախագծի քննարկմանը ասաց Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինյանը:

ՀԱՄԱՅՆՅԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ 10-ՐԴ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԸ ՀԱՆՐԱԳՈՒՄԱՐԵՑ ԱՇԽԱՏԱՆՔԸ

Ինչպես արդեն հաղորդել ենք, օգոստոսի 16-21-ը Աղվերանում անցկացվեց Հայաստանի կրթության, գիտության, մշակույթի եւ սպորտի նախարարության կազմակերպած Համահայկական կրթական 10-րդ խորհրդաժողովը, որին մասնակցեցին Հայաստանի ու աշխարհի 21 երկրների հայկական կրթական կառույցների, կրթական ոլորտի շուրջ 100 ներկայացուցիչներ:

Մասնակիցների թվում էին նաեւ Վիրահայոց թեմի լեռնային Սուրբ Երեմիայի վարչության, Նիստոմիսիոնում գործող կիրակնօրյա դպրոցների ուսուցիչները: Ինչպես մեզ հետ զրույցում ասաց լեռնային Վիրահայոց թեմի «Հայարտուն» կրթամշակութային կենտրոնի ղեկավար Եվգենյա Մարկոսյանը, խորհրդաժողովում ներկայացվեցին Հայաստանի լեզվական քաղաքականության հիմնական ուղղությունները, արեւմտահայերենին վերաբերող գիտական աշխատանքները, Կրթական տեխնոլոգիաների ազգային կենտրոնի, Կրթության զարգացման եւ նորարարությունների ազգային

կենտրոնի գործունեությունը, ՀԲԸՄ հայկական վիրտուալ համալսարանի, «Էդիտ Պրինտ» իրատարակչության, Հայաստանի կրթության, գիտության, մշակույթի եւ սպորտի նախարարության կողմից Սփյուռքի համար իրականացվող ծրագրերը, համագործակցության հնարավոր ուղիները: «Խորհրդաժողովն ամփոփվեց քննարկումների արդյունքներով պայմանավորված բանաձեւի նախագծի ընդունմամբ, որն ուղղորդիչ է դառնալու Հայաստանի ԿԳՄՍ նախարարության առաջիկա երկու տարիների գործունեության համար»,-ասաց Եվգենյա Մարկոսյանն ու հավելեց, որ ներկայացվել է բանաձեւի դեռեւս աշխատանքային տարբերակը, որը ենթակա է

լրամշակման՝ բոլոր կողմերի առաջարկների եւ դիտողությունների հիման վրա: Նշենք, որ խորհրդաժողովը կազմակերպվել է Հայաստանի կառավարության աջակցությամբ եւ 2 տարվա պարբերականությամբ:

«ՍՈՒՐՄԱԼՈՒ» ԱՌԵՎՏՐԻ ԿԵՆՏՐՈՆՈՒՄ ՈՐՈՆՈՂԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ ԴՍԿՐԵՆՎԵԼ ԵՆ, ԲՈՒՈՐ ԶՈՂԵՐԸ ՆՈՒՅՆԱԿԱՆԱՎԵԼ ԵՆ ՊԱՅԹՅՈՒՆԻՑ ՏՈՒԺԱԾ ՏՆՏԵՍԱՎՈՐՆԵՐԸ ՓՈՒՋԱՏՈՒՑՈՒՄ ԶԵՆ ՍՏԱՆԱ

Ինչպես արդեն հաղորդել ենք, օգոստոսի 14-ին Երեւանում, «Սուրմալու» առևտրի կենտրոնում տեղի ունեցավ հրդեհ եւ պայթյուն: 43 ժամ տևած փրկարարական աշխատանքներից հետո, փրկարար ծառայողները փլատակներից դուրս են բերել 26 քաղաքացու, այդ թվում՝ 10 ողջ, 16 մահացած:

Հայաստանի արտակարգ իրավիճակների նախարարության տեղեկատվությամբ, «Սուրմալու» առևտրի կենտրոնում տեղի ունեցած պայթյունից հետո, փլատակներից հայտնաբերված բոլոր զոհերը նույնակազմով են:

Անհետ կորած համարվող քաղաքացու որոնողական աշխատանքների արդ-

յունքում նրա մարմինը կամ մասունքները չեն հայտնաբերվել, ուստի եւ որոնողական աշխատանքները դադարեցնելու որոշում է կայացվել: Ինչ վերաբերում է պայթյունից տուժած տնտեսավարողների ստացած վնասին, ապա ինչպես հայտարարեց Հայաստանի էկոնոմիկայի նախարար Վահան Քերոբյանը, կառավարությունը չի փոխհատուցի «Սուրմա-

լու» տոնավաճառում տեղի ունեցած պայթյունից տուժած տնտեսավարողներին: Նրա խոսքով, «Սուրմալու» տոնավաճառում աշխատող գործարարները չէին ապահովագրել իրենց գույքը: Ավելացնենք, որ Հայաստանի գլխավոր դատախազության հաղորդագրությամբ, «Սուրմալու» պայթյունի գործով ձերբակալվել է չորս անձ:

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ

ՕԳՈՍՏՈՍ - ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 28.08.2022 Հիշատակ Սուրբ Աստվածածնի գոտու գյուղի

Սուրբ Աստվածածնի գոտու գյուղը Տիրամորը նվիրված Հայ Առաքելական Եկեղեցու յոթ տոներից է: Մի հանգամանք, որն ակնհայտ կերպով ցույց է տալիս Սուրբ Կույսի հայ ժողովրդի հոգեւոր կյանքում ունեցած կարեւոր եւ նշանակալից տեղի ու դերի մասին: Նա, որպէս մայրության եւ առաքինության կատարյալ օրինակ, դարեր ի վեր իր այդ հատկանիշներով կերտել ու ձեւավորել է հայ օրիորդի, կնոջ եւ մոր նկարագիրն ու դիմագիծը, միաժամանակ հրաշագործություններով այսօր էլ շարունակում է իր կենդանի ներկայությունն ու ներգործությունն ունենալ մեր կյանքում: Հայ իրականության մէջ Սուրբ Աստվածածնի գոտու գյուղի տոնը 1774 թվականին ներմուծել է Սիմեոն Երեւանցի Հայրապետը, իր հրատարակած օրացույցի մէջ:

1.09.2022 Սուրբ Հովհաննէս Կարապետի եւ Հոբ Արդարի հիշատակի օր

3.09.2022 Նիկիայի Սուրբ ժողովի 318 Հայրապետների հիշատակության օր

ԹԵՃ ԳԻԾ

ՀԵՌԱՆՈՍԱՐԱՍԱՐՆԵՐ, ՈՐՈՆՔ ԱՆՀՐԱՎԺԵՇՏ ԵՆ ԲՈԼՈՐԻՆ

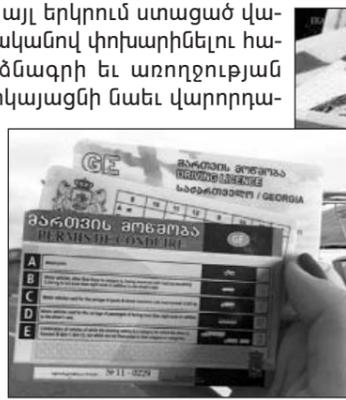
- Շտապ բժշկական օգնություն - 112
Պարեկային ոստիկանություն - 112
Հրշեջ փրկարար ծառայություն - 112
Հրշեջ փրկարար օպերատիվ ծառայություն - 01, 011, 275-20-85, 241-17-71
Պահակային ոստիկանություն - 125
Գլխավոր տեսչություն - 126
Տեղեկատու բյուրո - 118 08
Քաղաքապետարանի թեժ գիծ - 2-72-22-22
Առողջապահության նախարարության թեժ գիծ - 15-05
ՂազՏրանսԳազ տեղեկատվական ծառայություն - 114, 240-40-04
Գազի վթարային ծառայություն - 04, 274-86-27, 274-89-04
ԹԷԼԱՍԻ թեժ գիծ - 277-99-99
Ջրամատակարարման թեժ գիծ - 293-11-11

Ի ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ ՎԱՐՈՐԴՆԵՐԻ

ԻՆՉՊԵՍ ՓՈԽԱՐԻՆԵԼ ԱՅԼ ԵՐԿՐՆԵՐԻ ՎԱՐՈՐԴԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԸ ՎՐԱՅԱԿԱՆՈՎ

Վրաստանի ներքին գործերի նախարարությունը ներկայացրել է այն փաստաթղթերի ցանկը, որոնք անհրաժեշտ են այլ երկրում ստացված վարորդական իրավունքը վրացականով փոխարինելու համար:

Վրաստանի քաղաքացին այլ երկրում ստացած վարորդական իրավունքը վրացականով փոխարինելու համար պետք է դիմումին, անձնագրի եւ առողջության (N100) տեղեկանքին կից ներկայացնի նաեւ վարորդական իրավունքը ստացած երկրի սահմանային անցակետի տեղեկանք, ըստ որի, դիմողը մինչեւ վարորդական իրավունք ստանալը, տարվա ընթացքում ամենաքիչը 185 օր ապրել է նշված երկրում: Բացի այդ, դիմողը պետք է ներկայացնի վարորդական

իրավունքը եւ դրա ճշգրտության մասին տեղեկանք, որը պետք է վերցնի վարորդական իրավունքը ստացած երկրից՝ թարգմանված եւ նոտարով հաստատված Վրաստանում: Փաստաթղթերը պետք է ներկայացնել ծառայությունների վարչություն, որը ենթարկվելու է վերանայման: Պահանջները բավարարելու դեպքում, դիմողը, վճարելով 16 լարի, վրացականով կփոխարինի իր ունեցած վարորդական իրավունքը:

ՔՐԵԱԿԱՆ

ԱՆԱԼՔԱԼՔԻՈՒՄ ԶԵՐԲԱՎԱԿԵԼ Է «ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ԱՉԳԱՅԻՆ ՇԱՐԺՄԱՆ» ԱՆՊԱՏԸ

ՅՈՆՅՈՒՆ ԵՆՅՈՅՈՒՆ ԵՆՅՈՒՆՆԵՐԻ

Վրաստանի ներքին գործերի նախարարությունը հաղորդագրություն է տարածել ընդդիմադիր «Միասնական ազգային շարժման» (ՄԱՇ) անդամ Արթուր

Վերոնշյալ փաստի առթիվ ընթացող բեմության շրջանակում Արթուր Մկոյանի բնակության վայրում իրավապահների կատարած խուզարկության ընթացքում նշված անձը չի ենթարկվել ոստիկանության ծառայողի օրինական պահանջին, ինչի հետևանքով ձերբակալվել է վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ օրենսգրքի 173 հոդվածով: Ախալքալաքի շրջանային դատարանը օգոստոսի 24-ին Արթուր Մկոյանին ճանաչել է օրինախախտ եւ դատապարտել 11-օրյա ազատազրկման: Սամցխե-Ջավախեթի ոստիկանության բաժանմունքում հետաքննությունը շարունակվում է Վրաստանի քրեական օրենսգրքի 236-րդ հոդվածի 3-րդ եւ 4-րդ մասերով, որը վերաբերում է հրազենի ապօրինի ձեռքբերմանը, պահպանմանն ու կրելուն:

Մկոյանի ձերբակալության վերաբերյալ: Գերատեսչությունը կեղծ է որակում ՄԱՇ կուսակցության տարածած տեղեկությունն այն մասին, թե Արթուր Մկոյանը «ապօրինաբար» ձերբակալվել է: Նախարարությունը տեսանյութ է հրապարակել, որտեղ երևում է, թե ինչպես է քաղաքացի Արթուր Մկոյանը կրակում ատրճանակից, ինչի հիման վրա էլ հետաքննություն է սկսվել: «ՆԳՆ Սամցխե-Ջավախեթիի ոստիկանության բաժնի ծառայողները Ախալքալաքիում քաղաքացիներից մեկի բնակության վայրում քննչական եւ դատավարական գործողություններ են կատարել՝ ապօրինի հրա-

զենի ձեռքբերման, պահպանման եւ կրելու փաստի առթիվ: Հետաքննությունն սկսելու հիմք է դարձել ընթացիկ տարվա օգոստոսի 23-ին Ախալքալաքիի Դավիթ Աղմաշենեբելի փողոցում «Օպել» մակնիշի ավտոմեքենայի վարորդի կողմից ենթադրաբար հրազենից կրակելը անձնական մեքենան վարող ոստիկանների վրա: Միջադեպից հետո վարորդը մեքենայով դիմել է փախուստի: Բեմության շրջանակում քիչ անց պարզվել է ավտոմեքենայի վարորդի ինքնությունը, որ «Օպել» մակնիշի ավտոմեքենան վարել է 1985 թվականին ծնված Արթուր Մկոյանը:

Table with 10 columns and 10 rows containing numbers 1 through 61.

Advertisement for 'VRASTAN' newspaper. Includes contact information, subscription rates, and a list of names under the heading 'ՆԱԽՈՐԴ ՀԱՄԱՐԻ ԽԱՉՔԱՐԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ'.

Footer area containing contact information for 'VRASTAN' newspaper, including address, phone numbers, and website details.